

ligge her i Kjøbenhavn. Naar jeg nu ser paa alt dette og ser, at saaledes som det har rødfættet sig, lader det sig ikke ændre, ikke rykke op, ikke flytte, intet af det, jeg her har omtalt; der kan gives Surrogater til Provinserne i Form af Kunstrejser og Kunstforestillinger, i Form af Smaamusæer, hvor det skydes hen, man ikke vil bruge her; men alt det er for saa godt som intet at regne. Nu staa vi her og behandle en højeste Undervisningsanstalt, særlig paa Landbrugets Omraade. Man har for en 30 Aar siden godt og vel lagt en Anstalt derude paa Frederiksberg Mark, og den kom den Gang til at ligge temmelig frit; thi da var det ikke Kjøbenhavn, da var Frederiksberg intet mod nu. Hvor meget Bygningerne end ere blevne udvidede, og hvad der end er kostet paa Forsøgsstationer o. s. v., ere de dog ved Tilbygninger og ved nye Gader rundt omkring blevne særdeles indesluttede. Tidligere beraabte man sig paa Forsøgsmarkerne, men det gælder ikke længere. Der er ikke Tale om nogen egentlig Nytte af de Forsøgsmarker, og den Smule Jord, man har, er man derfor villig til at sælge. Det er altsaa en Landbrugshøjskole midt i Landets største By og i en efter vore Forhold i alt Fald meget stor By. Nu ligger det Spørgsmaal til Besvarelse her, hver Gang De i disse Aar forhandle om Landbohøjskolen: Skal ogsaa denne højere Undervisningsanstalt høre hjemme i Kjøbenhavn ved Siden af alle de andre af mig nævnte, eller skal den flyttes? Dersom det afgøres, som det høje Udvalgs Flertal vil, er Spørgsmaalet afgjort for bestandigt, det vil sige i en for os her, yngre som ældre, uoverskuelig Fremtid — hvad der ellers kan ske, veed man jo ikke — derfor bruger jeg Ordet „for bestandigt“; thi gaa de ind paa at anvende 368,000 Kr. til Udvidelse af de nuværende Bygninger, hvortil er forbeholdt forskellige andre Foranstaltninger, ikke direkte indbefattede, men som ere forudsatte efter Regjeringens Motiver til tidligere Love, saa at jeg, naar disse Forhold komme til Arrondering, kan regne, at det i det hele saa temmelig sikkert bliver 1 Mill. Kr., man nu forlanger der til Nybygninger, til Udvidelse af denne Anstalt, som oprindeligt har kostet, saa vidt jeg erindrer, 720,000 Kr., og siden har den kostet meget mere — gaa De ind derpaa, siger jeg, er dermed tillige flaaet fast, at ogsaa denne Højskole, ogsaa denne for den højere Undervisning anlagte Anstalt, fremtidig skal have sin Plads i Kjøbenhavn. Jeg kan ikke fatte, at det er en retfærdig Fordeling af de Kræfter, der virke paa Bidsens Omraade, saaledes at samle

alt her. Jeg kan heller ikke forstaa, at det skal være heldigt for Ungdommen absolut at skulle opholde sig i Hovedstaden — med de der fra andet Steds meget forandrede Forhold, for at faa en hvilken som helst Art af højere Oplysning. Endvidere kan jeg heller ikke forstaa, det er rigtigt, efter Øjemedet med Skolen kun at gøre den til en rent teoretisk Anstalt, uden at dermed er forbundet noget som helst egentligt praktisk Landbrug, Havebrug og Dyreavl; den sidste er vel ikke ganske ukendt; thi der kan vel fanges Røtter derude og maaske ogsaa holdes Gribe og Hunde, det veed jeg nu ikke; men Husdyrbruget er udelukket. Vort Naboland Sverige har det ikke saaledes. De have vel i Sverige en Veterinærskole i Hovedstaden, men vi have ikke langt herfra paa den anden Side Øresund en berømt Landbrugsskole, der forener Teori med Mønstregerbrug. Jeg kunde forstaa, den Gang man begyndte i Halvtredserne — jeg skal ikke komme dibere ind paa den Tanteang, som ledede til at lægge Anstalten paa dens nuværende Sted — at man laade den paa Frederiksberg, med Forsøgsmarker, og uden just at gøre den til en Mønsterskole med et større Agerbrug dog lagde anderledes Bægt paa Forsøgsmarker, end man senere har gjort; men nu har Tiden stillet skarpere Fordringer, forekommer det mig. Man stiller praktisk Færdighed ved Siden af Teori, og det forekommer mig ogsaa, at man maatte gøre det her, hvor det gælder at uddanne baade Lærere og Elever, som skulle benyttes i Landbrugets Tjeneste. Jeg kan derfor ikke se, det er forvarligt for det øvrige Land at centralisere alle disse Anstalter her i Kjøbenhavn, og jeg anser det ogsaa for aldeles urigtigt, at man ikke forbinder med en Skole som denne, der i den Grad har Hensyn til Praxis, praktiske Øvelser ved Siden af den teoretiske Undervisning; man burde af den Grund søge et friere Felt med en Mønsterskole i Provinserne.

Endelig maa jeg gøre opmærksom paa, at den Betragtning, hvorefter Kjøbenhavn saa godt som er Landet, navnlig henfset til denne Slags Forhold, er i national Henseende i høj Grad betænkelig. Se dog paa Kortet over vort lille Land, og hvorledes det er gaaet os og gaar os lige op til Kongeaen; der ligge vi landfast med en baade fyldt og aandelig stor og mægtig Nabo. De enkelte Bolværker, som vi have i Undervisningsanstalter for Nationaliteten, har man paa ingen Maade været staansom imod. Jeg har tidligere sagt, at vi have en i sin Slags mageløs — jeg bruger dette Ord i bogstavelig Betydning, og jeg kan